

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE

Župančičeva 3, 1000 Ljubljana

T: 01 369 53 42
F: 01 369 57 83
E: gp.mp@gov.si
www.mp.gov.si

Številka: 012-20/2016

Ljubljana, 17. 3. 2023

GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE
Gp.gs@gov.si

ZADEVA: Poročilo o delu Medresorske delovne skupine za koordinacijo izvrševanja sodb Evropskega sodišča za človekove pravice za leti 2021 in 2022– predlog za obravnavo

1. Predlog sklepov vlade:

Na podlagi 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na seji dne sprejela naslednji sklep:

»Vlada se je seznanila s Poročilom o delu Medresorske delovne skupine za koordinacijo izvrševanja sodb Evropskega sodišča za človekove pravice za leti 2021 in 2022.«

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Sklep prejmejo:

- Ministrstvo za pravosodje,
- Ministrstvo za zunanje zadeve,
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- Ministrstvo za finance,
- Ministrstvo za notranje zadeve,
- Policija,
- Stalno predstavništvo Republike Slovenije pri Svetu Evrope,
- Državno odvetništvo,
- Vrhovno sodišče RS,
- Varuh človekovih pravic.

Priloge:

- predlog sklepa,
- poročilo s priloženo.

2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:

/

3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:

- dr. Dominika Švarc Pipan, ministrica za pravosodje;
- dr. Igor Šoltes, državni sekretar, Ministrstvo za pravosodje;
- mag. Robert Golobinek, vodja Projektne skupine za koordinacijo izvrševanja sodb ESČP, Ministrstvo za pravosodje.

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

/

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

/

Kratek povzetek gradiva:

Poročilo predstavlja delovanje Medresorske delovne skupine za koordinacijo izvrševanja sodb Evropskega sodišča za človekove pravice, delo Projektna skupine za koordinacijo izvrševanja sodb Evropskega sodišča za človekove pravice ter opisno in statistično prikazuje sistematičen napredek na področju izvrševanja sodb v letih 2021 in 2022.

(Izpolnite samo, če ima gradivo več kakor pet strani.)

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	NE
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	NE
c)	administrativne posledice	NE
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	NE
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	NE
e)	socialno področje	NE
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: – nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja – razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna – razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

(Samo če izberete DA pod točko 6.a.)

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki		Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):				
– prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov, – odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov, – obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov.				
II. Finančne posledice za državni proračun				
Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah				

načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

(Samo če izberete NE pod točko 6.a.)

Delovanje Medresorske delovne skupine za koordinacijo izvrševanja sodb ESČP ter Projektne skupine za koordinacijo izvrševanja sodb ESČP poteka v okviru rednih delovnih nalog.

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: **NE**
- Združenju občin Slovenije ZOS: **NE**
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: **NE**

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:

NE

Gradiva ni potrebno predhodno objaviti na spletni strani.

(Če je odgovor DA, navedite:

Datum objave:

V razpravo so bili vključeni:

- nevladne organizacije,
- predstavniki zainteresirane javnosti,
- predstavniki strokovne javnosti.
- .

Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte):

Upoštevani so bili:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje:

Poročilo je bilo dano

Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.)

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	NE

Dr. Dominika Švarc Pipan
MINISTRICA

PREDLOG SKLEPA

Na podlagi 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na seji dne sprejela naslednji sklep:

»Vlada se je seznanila s Poročilom o delu Medresorske delovne skupine za koordinacijo izvrševanja sodb Evropskega sodišča za človekove pravice za leti 2021 in 2022.«

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Sklep prejmejo:

- Ministrstvo za pravosodje,
- Ministrstvo za zunanje zadeve,
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti,
- Ministrstvo za finance,
- Ministrstvo za notranje zadeve,
- Policija,
- Stalno predstavništvo Republike Slovenije pri Svetu Evrope,
- Državno odvetništvo,
- Vrhovno sodišče RS,
- Varuh človekovih pravic.

**Poročilo o delu Medresorske delovne skupine za
koordinacijo izvrševanja sodb Evropskega sodišča za človekove pravice
za leti 2021 in 2022**

Uvod

Učinkovitejše in hitrejše izvrševanje sodb Evropskega sodišča za človekove pravice (v nadaljevanju: ESČP) je ena izmed prioritet Ministrstva za pravosodje. Z novelo Zakona o državni upravi v l. 2014¹, je bilo med naloge Ministrstva za pravosodje dodano tudi »*usmerjanje ministrstev glede izvrševanja sodb mednarodnih sodišč*«, kar se nanaša v veliki meri prav na izvrševanje sodb ESČP. Poseben zagon na tem področju je dala tudi t. i. Bruseljska deklaracija, ki je bila sprejeta na konferenci v Bruslju leta 2015, s katero je bila ponovno poudarjena trdna odločenost držav pogodbenic, da v skladu z načelom subsidiarnosti na državni ravni izpolnijo temeljno obveznost zagotavljanja celovitega varstva pravic in svoboščin iz Evropske konvencije o človekovih pravicah in njenih protokolov, vključno z učinkovitejšim izvrševanjem sodb Evropskega sodišča za človekove pravice. Tudi Poročilo skupine na visoki ravni za refleksijo o prihodnosti Sveta Evrope², ki je bilo sprejeto oktobra 2022, med končnimi priporočili navaja pomembnost glede nadaljnjega prizadevanje za celovitejši in bolj kooperativen pristop pri zagotavljanju izvrševanja sodb ESČP.

Izvrševanje sodb ESČP nadzira Odbor ministrov Sveta Evrope, pred tem pa jih obravnava Oddelek Sveta Evrope za izvrševanje sodb ESČP (Oddelek SE). Postopek nadzora nad izvrševanjem sodb ESČP se začne z dokončnostjo sodbe ESČP in se zaključi s končno resolucijo, ki jo sprejme Odbor ministrov Sveta Evrope, na zasedanjih, ki so štirikrat na leto namenjena pregledu izvrševanja sodb.

Država pogodbenica Evropske konvencije o človekovih pravicah (Konvencija) je dolžna opredeliti in izvesti **potrebne individualne in splošne ukrepe**, ki se navedejo **v akcijskih poročilih ali načrtih**. Med individualnimi ukrepi je to predvsem plačilo pravičnega zadoščenja, med splošnimi pa so lahko sprememba zakonodaje, prakse, navodila, izobraževanje, osveščanje in drugi ukrepi, kot je na primer gradnja novega zapora. Opredelitev potrebnih ukrepov in ocena ustreznosti izvedenih ukrepov se ocenjuje v dialogu z Oddelkom SE.

Medresorska delovna skupina za koordinacijo izvrševanja sodb Evropskega sodišča za človekove pravice

Na predlog Ministrstva za pravosodje je bila s sklepom Vlade RS št. 00405-8/2015/7 z dne 23. 12. 2015 ustanovljena **Medresorska delovna skupina za koordinacijo izvrševanja sodb Evropskega sodišča za človekove pravice** (v nadaljevanju: MDS ESČP), saj se nekatere sodbe ESČP vsebinsko nanašajo na področje več ministrstev oziroma drugih državnih organov. V sklepu vlade so bile opredeljene naloge MDS ESČP za učinkovito in okrepljeno sistemsko delovanje Republike Slovenije na področju izvrševanja sodb ESČP.

S sklepom Vlade RS št. 00405-8/2015/12 z dne 12. 5. 2016 so bili poimensko imenovani člani in namestniki članov z Ministrstva za pravosodje, Ministrstva za finance, Ministrstva za notranje zadeve, Policije, Ministrstva za zunanje zadeve, Stalnega predstavništva RS pri Svetu Evrope, Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Državnega odvetništva (takrat Državnega pravobranilstva), kot zunanja člana pa se je Vlada RS seznanila tudi s članstvom predstavnikov Varuha človekovih pravic in Vrhovnega sodišča Republike Slovenije.

¹ Ur. l. RS št. 90/2014 z dne 15. 12. 2014

² <https://rm.coe.int/report-of-the-high-level-reflection-group-of-the-council-of-europe-/1680a85cf1>

Vlada je naknadno s sklepi št. 02401-23/2018/4 z dne 22. 11. 2018, št. 02401-14/2020/5 z dne 2. 7. 2020 in št. 02401-12/2022/3 z dne 21. 7. 2022 spremenila njeno sestavo. Od zadnjega sklepa MDS ESČP vodi **dr. Igor Šoltes, državni sekretar na Ministrstvu za pravosodje**.

Po sklepu vlade se lahko na zasedanje delovne skupine povabi predstavnike drugih ministrstev, državnih organov, organov samoupravnih lokalnih skupnosti ali nosilcev javnih pooblastil, ki so vsebinsko povezani s konkretno tematiko, vključno z izvrševanjem sodb Evropskega sodišča za človekove pravice ter po potrebi tudi predstavnike stroke oziroma civilne družbe. V okviru teh pristojnosti je bilo k sodelovanju na sestanku povabljen še Ministrstvo za zdravje.

MDS ESČP se je v poročevalnem obdobju sestala 20. 10. 2022, ko so se člani seznanili s stanjem izvrševanja sodb ESČP, Državno odvetništvo pa je predstavilo število ter vsebino vloženih pritožb na ESČP. Na sestanku je bilo obravnavano predvsem izvrševanje sodb, ki so predmet okrepljenega nadzora (sodba v zadevi *Pintar in drugi*) oz. se dotikajo delokroga večih ministrstev (sodba v zadevi *Q in R*). Člani so naslovili tudi vprašanje prevodov vodilnih sodb Evropskega sodišča za človekove pravice (proti drugim državam članicam Sveta Evrope; vse sodbe proti Sloveniji so prevedene v slovenski jezik).

MDS ESČP se ne sestaja pogosteje zaradi učinkovite in zadostne koordinacije na ravni Projektna skupina za koordinacijo izvrševanja sodb Evropskega sodišča za človekove pravice (v nadaljnjem besedilu: PS ESČP), ki deluje v Ministrstvu za pravosodje od oktobra 2016 in je sestavljena iz 6 zaposlenih iz različnih notranje organizacijskih enot ministrstva. PS ESČP nudi podporo MDS ESČP, operativno usklajuje pripravo akcijskih poročil oziroma načrtov ter spremlja njihovo izvajanje in sodeluje pri usposabljanjih. Sestaja se večkrat letno.

Pregled novih sodb proti Sloveniji in pregled izvršenih sodb ESČP

Evropsko sodišče za človekove pravice je **v letu 2021 odločilo s sodbo v dveh zadevah** in v obeh ugotovilo, da je Slovenija kršila Evropsko konvencijo o človekovih pravicah (v nadaljnjem besedilu: EKČP). Prva sodba v zadevi *Pintar in drugi* se nanaša na izredne ukrepe Banke Slovenije, ki so bili leta 2013 in 2014 sprejeti v zvezi z več slovenskimi bankami in so povzročili prenehanje vseh delnic in podrejenih obveznic v lasti pritožnikov, ne da bi ti za to prejeli kakršnokoli nadomestilo. Pritožniki so se pred Sodiščem pritožili, med drugim, da jim niso bila na voljo pravna sredstva, s katerimi bi lahko učinkovito izpodbijali izredne ukrepe. Sodba je bila klasificirana kot predmet okrepljenega nadzora, kar pomeni, da bo deležna posebnih razprav v okviru Odbora ministra. Druga sodba v letu 2021 je zadeva *Toplak in Mrak*, ki se nanaša na vprašanje pravnega sredstva v primeru dostopa invalidov do volišč.

V letu 2022 je ESČP odločilo o štirih zadevah in vsakokrat ugotovilo kršitev EKČP: v zadevi *Q in R* (predolgo trajajoč postopek o rejništvu otrok, problematika izvedencev klinične psihologije), v zadevi *Ferhatović* (odškodnina zaradi ne-vračila zaseženega bakra v kazenskem postopku)³, v zadevi *Dolenc* (kršitev EKČP zaradi priznanja sodne odločbe izraelskega sodišča glede (visoke) odškodnine zaradi odgovornosti pritožnika za škodo v zvezi z operacijo izraelskega bolnika, pri čemer je prišlo do kršitve poštenega sojenja (zaslišanje prič) v izraelskem sodnem postopku) ter v zadevi *Gregor Rutar in Rutar Marketing d.o.o.* (neobrazložena odločitev glede zavrnitve pobude pritožnikov o vložitvi predloga za predhodno odločanje na Sodišču EU).

Projektna skupina ESČP v šestih mesecih od dokončnosti sodbe ESČP pripravi akcijsko poročilo o izvedenih ukrepih za izvršitev sodbe oziroma akcijski načrt, kadar vsi potrebni ukrepi še niso bili izvedeni. Na podlagi akcijskih poročil Slovenije je Odbor ministrov Sveta Evrope **v letu 2021 s končno resolucijo zaključil nadzor nad izvršitvijo 5 sodb ESČP proti Sloveniji: X** (pomanjkanje skrbnosti pri izvrševanju starševskih pravic), *Frančiška Štefancič* (smrt sina pritožnice tekom poskusa prisilne hospitalizacije s pomočjo policije), *Benedik* (kršitev pravice do zasebnosti v povezavi s podatki o uporabniku dinamičnega IP naslova), *Rola* (odvzem licence stečajnemu upravitelju) in *Gros* (dostop do sodišča).

³ V zadevi Ferhatović je Slovenija vložila zahtevo za obravnavo zadeve na velikem senatu ESČP, kateri pa ni bilo ugodeno; prav tako so zahtevo za obravnavo na velikem senatu podali tudi pritožniki pri zadevah *Toplak in Mrak* ter *Q in R*, vendar zahtevi prav tako nista bili uspešni.

V letu 2022 pa so bile s končno resolucijo zaključene 3 zadeve: **Cimperšek** (zavrnjeno imenovanje za sodnega izvedenca), **Toplak in Mrak** ter **Vizgirda** (zagotovitev tolmačenja v kazenskem postopku zoper državljana Litve le v ruskem jeziku).

V poročevalnem obdobju sta bila poslana še akcijska načrta za zadevo **Pintar in drugi** ter zadevo **Q in R**.

Nedopustne pritožbe

ESČP je v letu 2021 izdalo 7 sklepov o nedopustnosti pritožbe:

zadeva **Ahac in in 591 drugih** (pritožba povezana z ukrepi, ki jih je v letu 1996 sprejela ATVP in so se nanašali na vzajemne sklade Dadas); **Majda Mohorič** (zavrnitev izrednih pravnih sredstev/nedopuščene revizije v civilnem postopku pritožničinega preminulega očeta); **Logos Trend d.o.o.** (zatrjevano nepošteno sojenje v zadevi glede priznanja tuje arbitražne odločbe); **(Igor in Marija) Karlovšek** (enaka pravna problematika kot v zadevi Pintar, vendar ni bil izkazan status žrtve, saj sta oba pritožnika že iztožila polno odškodnino pred domačimi sodišči); **Bijelič in Bijelič** (smrt sina pritožnikov med zdravljenjem, dolg sodni postopek); **Boris Popovič** (kaznivo dejanje razžalitve; neupoštevanje dokazov na predlog pritožnika) in **J.T.** (prekrškovna zadeva, ki ni bila vročena državi).

ESČP je v letu 2022 je ESČP izdalo 6 sklepov o nedopustnosti pritožbe:

Boštjan ŠOBA (zatrjevana nepristranskost sodišča); **A.U. in drugi ter J.M.** (pritožba s strani očetov mladoletnih otrok, ki so bili po razvezi oziroma prenehanju izvenzakonske skupnosti dodeljeni v varstvo in vzgojo njihovima materama); **Berlec in drugi** (pritožniki so svojci umrlega v nesreči pri delu z eksplozijo, kateri so sledili neuspeli odškodninski postopki); **Peter Kodrič** (zatrjevana nepristranskost sodnika USRS, ki je o isti zadevi odločal že v okviru upravnega odločanja (OZS), US sklep razveljavilo, nova obravnava); **A. T.** (dolgotrajen postopek pred US v povezavi z očitano nepridobitvijo podatkov za vpis na šolo); **Boštjan M. Turk** (zatrjevana kršitev glede sojenja v razumnem roku pred USRS v povezavi z razžalitvijo v medijih).

Poravnave

V letu 2022 je ESČP s seznama pritožb brisal zadeve zaradi poravnave v zadevah, ki se nanašajo na isto pravno problematiko kot zadeva **Pintar** (odsotnost učinkovitega pravnega sredstva v primeru razlastitve delnic in obveznic bank) in sicer v zadevi **Lukša in drugi** (12 pritožnikov); v zadevi **Beopublikum** je bil vročen sklep o izbrisu zaradi neaktivnosti pritožnika.

Enaka pravna problematika je bila v zadevi **D. Pipuš**, kateri je bila ponujena poravnava; zaradi zavrnitve pritožnice je Državno odvetništvo v l. 2022 vložilo predlog za enostransko izjavo.

Neizvršene sodbe ESČP proti Sloveniji

Konec leta 2022 je bilo v izvrševanju še 6 sodb. Priprava analiz ter akcijskih poročil poteka v zadevah: **Ferhatović**; **Gregor Rutar in Rutar marketing d.o.o.**; v zadevi **Produkcija Plus storitveno podjetje d.o.o.** je bilo akcijsko poročilo poslano in se čaka odločitev Odbora ministrov Sveta Evrope.

Aktivnosti za izvrševanje sodb potekajo v preostalih odprtih zadevah.

Po sodbi v zadevi **Pintar in drugi** je Ministrstvo za finance ustanovilo delovno skupino, ki pripravlja predlog sprememb Zakona o postopku sodnega in izvensodnega varstva nekdanih imetnikov kvalificiranih obveznosti bank (ZPSVIKOB), ki ga je na predlog Banke Slovenije začasno zadržalo ustavno sodišče. Ustavno sodišče je 16. 2. 2023 z odločbo U-I-4/20 celoten zakon razveljavilo.

Zaradi problematike dolgotrajnosti sodnih postopkov v povezavi s problematiko izvedencev klinične psihologije, ki je bila izpostavljena v **zadevi Q in R**, je bila na Ministrstvu za pravosodje ustanovljena medresorska delovna skupina.

V zvezi z izvršitvijo sodb v **zadevi Dolenc** pa poteka intenzivno iskanje možnosti za izvršitev sodb, ki je povezna z izterjavo visoke odškodnine na podlagi priznanja tuje sodb.

Celoten pregled (ne)izvršenih sodb se nahaja v prilogi.

Nadaljnje spremljanje izvrševanja sodb ESČP tudi po formalnem zaključku

V zadevah **Kurić in drugi** (t. i. izbrisani); **Ališić in drugi** (stare devizne vloge LB) ter **Mandić in Jović** (neustrezne razmere v zaporu v Ljubljani med leti 2008 in 2012) so bile v preteklih letih sprejete resolucije Odbora ministrov Sveta Evrope, s čimer so bile formalno izvršene, vendar pa to ne pomeni, da se je izvrševanje zadanih splošnih ukrepov s tem zaključilo.

1. Zadeva Kurić in drugi (t.i. izbrisani)

Po sodbi ESČP v zadevi **Kurić in drugi** iz leta 2012 je bil sprejet poseben zakon - **Zakon o povračilu škode osebam, ki so bile izbrisane iz registra stalnega prebivalstva** (ZPŠOIRSP). Na podlagi ZPŠOIRSP je bilo v obdobju od začetka uporabe ZPŠOIRSP, to je od 18. 6. 2014 do 31. 12. 2022 pri upravnih enotah vloženi **8047** zahtev za določitev denarne odškodnine v upravnem postopku po ZPŠOIRSP in **86** zahtev za priznanje statusa upravičenca. V tem obdobju je bilo odločeno o **8021** zahtevah za določitev denarne odškodnine v upravnem postopku, od tega je bilo 5779 zahtevam za določitev denarne odškodnine ugodeno, 1961 zahtev za določitev denarne odškodnine je bilo zavrnjenih, 190 zahtev je bilo zavrnjenih, v 91 primerih pa je bil postopek za določitev denarne odškodnine ustavljen. O 26 zahtevah za določitev denarne odškodnine v upravnem postopku še ni bilo odločeno.

Do 31. 12. 2022 je bilo odločeno o **66** zahtevah za priznanje statusa upravičenca, od tega je bilo 7 zahtevam za priznanje statusa upravičenca ugodeno, 33 zahtev za priznanje statusa upravičenca je bilo zavrnjenih, 6 zahtev je bilo zavrnjenih, v 20 primerih pa je bil postopek za priznanje statusa upravičenca ustavljen. O 20 zahtevah za priznanje statusa upravičenca še ni bilo odločeno v upravnem postopku.

Skupni znesek določenih denarnih odškodnin v upravnem postopku do 31. 12. 2022 (po pravnomočnih odločbah) je znašal **26.702.450 EUR**. V upravnem postopku je bila najnižja odškodnina določena v višini 50 EUR, najvišja pa v višini 13.050 EUR.

Iz evidence o odločitvah in izplačilih denarne odškodnine, vodene na podlagi ZPŠOIRSP, je razvidno, da je bilo do 31. 12. 2022 vloženi 69 tožb zoper odločitve upravnega organa o zahtevah za določitev denarne odškodnine v upravnem postopku in 2 tožbi zoper odločitve upravnega organa o zahtevah za priznanje statusa upravičenca. Po podatkih iz omenjene evidence je Upravno sodišče RS do 31. 12. 2022 odločilo o 65 tožbah zoper odločitve upravnega organa o zahtevah za določitev denarne odškodnine v upravnem postopku, od tega je bilo 41 tožb zavrnjenih, 13 tožb ugodenih (odločitve upravnega organa odpravljene ter zadeve vrnjene upravnemu organu v ponovni postopek), v 11 primerih pa je bila tožba zavrnjena.

Upravno sodišče je do 31. 12. 2022 odločilo o 2 tožbah zoper odločitve upravnega organa o zahtevah za priznanje statusa upravičenca, od tega je bila 1 tožba zavrnjena, 1 tožbi pa je bilo ugodeno (odločitve upravnega organa je bila odpravljena ter zadeva vrnjena upravnemu organu v ponovni postopek).

Iz zgornjega prikaza izhaja, da je velika večina upravnih postopkov, začeti na podlagi zahtev po ZPŠOIRSP zaključena.

V zvezi s problematiko izbrisanih je bil leta 2010 sprejet tudi Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o urejanju statusa državljanov drugih držav naslednic nekdanje SFRJ v Republiki Sloveniji. Na podlagi zakona so lahko vsi drugi izbrisani, ki v Republiki Sloveniji še niso imeli dovoljenja za stalno prebivanje in prijavljenega stalnega prebivališča (npr. na podlagi odločbe Ustavnega sodišča, št. U-I-246/02 z dne 3. 4. 2003), v treh letih lahko vložili prošnjo za izdajo dovoljenja za stalno prebivanje. Na podlagi zakona so izbrisani, ki so bili sprejeti v slovensko državljanstvo, ne da bi jim bilo pred tem izdano dovoljenje za stalno prebivanje, dobili tudi posebno odločbo za nazaj. Zakon je urejal izdajo dovoljenja za stalno prebivanje in posebne odločbe za nazaj tudi za otroke izbrisanih, ki so se rodili v Republiki Sloveniji po 25. 6. 1991 in v Republiki Sloveniji dejansko živijo od rojstva⁴.

25. februarja 2022 se je nekdanji predsednik republike Borut Pahor v svojem imenu in imenu države izbrisanim opravičil za nezakonit izbris 25.671 oseb iz registra stalnega prebivalstva, ki se je zgodil pred tridesetimi leti.

2. Zadeva Ališić in drugi (stare devizne vloge)

V **zadevi Ališić in drugi** proti Sloveniji je ESČP v pilotni sodbi z dne 16. 7. 2014 ugotovilo kršitev 1. člena Protokola št. 1 k EKČP ter 13. člena EKČP zaradi neizplačila (starih) deviznih vlog varčevalcev v podružnicah Ljubljanske banke na Hrvaškem in BiH.

Sprejet je bil Zakon o načinu izvršitve sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice v zadevi številka 60642/08 (ZNISESČP), ki je začel veljati 4.7.2015, in ki določa način določitve višine izplačila, upravičence, postopek verifikacije, pristojen organ za odločanje, način in rok izplačila neizplačanih starih deviznih vlog. Odbor ministrskih namestnikov Sveta Evrope je 15. 3. 2018 sprejel zaključno resolucijo, s katero se je zaključil nadzor nad izvrševanjem sodbe, s čimer je potrdil ustreznost sprejetih ukrepov.

Postopki Sklada za nasledstvo po ZNISESČP so v veliki meri zaključeni, Sklad je sprejel odločitve v 38.685 zadevah, od tega je izdal informativne izračune v 34.212 zadevah v skupni vrednosti 302,4 milijonov €.

Odperto je vprašanje prenesenih vlog na privatizacijske račune v podružnici Sarajevo, ki so bile iz ZNISESČP izključene. Sklad je zavrnil zahteve v 2860 zadevah. Sproženih je bilo 1920 upravnih sporov, ter nekaj zahtev za revizijo pred Vrhovnim sodiščem. Ustavno sodišče ustavnih pritožb in pobud za oceno ustavnosti ZNISESČP ni sprejelo v obravnavo. RS je februarja 2023 prejela pritožbo ESČP v zadevi Landika, ki se nanaša na poplačilo prenesenih vlog na privatizacijske račune v BiH. Odgovor na pritožbo je v pripravi.

Postopki po ZNISESČP do 31.12.2022	Število zadev	
Zahteve za verifikacijo na Sklad	38.500	
odločitev	38.685	
Informativni izračuni	34.212	Skupaj 302,4 mio € - 165,3 mio € podružnica ZG - 137,1 mio € podružnica SA
Ugovori proti inf. izračunu	301	
Sklep o zavrženju zahteve	3000	
Sklep o ustavitvi postopka	200	
Odločba o zavrnitvi zahteve	2860	Od tega 2700 glede prenesenih vlog BiH
Upravni spor	1910	
Tožba zavržena	1240	
Tožba zavrnjena	621 – prenesene vloge	

⁴ <https://www.gov.si/zbirke/projekti-in-programi/izbrisani/>.

3. Zadeva Mandić in Jović (razmere v zaporu Ljubljana)

V zadevi **Mandić in Jović** (ugotovljene neustrezne razmere v zaporu v Ljubljani med leti 2008 in 2012) je Odbor ministrov Sveta Evrope že marca 2018 prepoznal napredek glede razmer v zaporu oz. sprejem ukrepov, ki zapornikom in pripornikom zagotavljajo zadosten bivalni prostor skladno s standardi Odbora Sveta Evrope proti mučenju (CPT).

Ne glede na sprejete ukrepe je gibanje števila pripornikov in zapornikov na meji sprejetih standardov⁵. V luči trajnejše rešitve je bilo v akcijskem poročilu navedeno nadaljevanje aktivnosti za izgradnjo novega zavoda za prestajanje kazni zavora za moške. V zvezi s tem je ministrica dr. Dominika Švarc Pipan oktobra 2022 odkrila temeljni kamen za nov zapor v Dobrunjah. Sodobno, trajnostno in skoraj nič-energijsko zasnovan zapor za 388 oseb bo ustrezno naslovil vse pomanjkljivosti obstoječega objekta na Povšetovi, saj bo imel varne celice, ustrezne bolniške sobe in prostore za izvajanje obiskov z družino in daljših obiskov svojcev z zaprtimi osebami. Imel bo tudi ustrezne zunanje površine za bivanje na svežem zraku in rekreacijo različnih kategorij zaprtih oseb. Poleg prostorov za skupinsko delo, delovno terapijo, prostočasne dejavnosti, usposabljanje in izobraževanje bodo v novem zaporu tudi prostori, ki so primerni za gibalno ovirane osebe; prav tako bo zagotovljeno ustrezno varovanje območja okrog zavora. Dokončanje zavora se predvideva v letu 2025.

Zaključno

Sistemeski pristop izvrševanja sodb ESČP se je izkazal za učinkovitega, saj se je **število neizvršenih sodb ESČP od ustanovitve MDS ESČP in PS ESČP izrazilo zmanjšalo**. Kot izhaja iz statistike izvrševanja sodb ESČP, je bilo konec leta 2015 neizvršenih še 309 sodb, konec leta 2016 še 49 neizvršenih sodb, konec leta 2019 še 12 neizvršenih sodb, konec leta 2020 pa je bilo neizvršenih še 8 dokončnih sodb ESČP. Ob vsakoletnem pripadu novih sodb ESČP tako na dan 10. 3. 2023 ostaja še **6 neizvršenih sodb**, kar je rezultat intenzivnih prizadevanj Slovenije za izvrševanje sodb ESČP ter intenzivnega sodelovanja s sekretariatom Sveta Evrope.

Napredek Slovenije na področju izvrševanja sodb ESČP je prepoznal tudi Svet Evrope, predvsem v letnih poročilih namenjenih izvrševanju sodb ESČP. Prav tako sta predsednica ESČP Siofra O'Leary kot tudi generalna sekretarka Sveta Evrope Marija Pejčinović Burić ob obisku ministrice dr. Dominike Švarc Pipan konec novembra 2022 v Strasbourgu izpostavili velik ugled Slovenije na ESČP in Svetu Evrope, tako z vidika izrazilo majhnega deleža pritožb proti Sloveniji v primerjavi z drugimi državami članicami, kot tudi z vidika učinkovitega izvrševanja sodb ESČP, kjer je Slovenija zgled tudi drugim državam članicam, saj se uvršča v skupino držav z najmanjšim deležem neizvršenih sodb.

Zaključno je potrebno izpostaviti tudi izzive, s katerimi se srečuje ESČP, zlasti velik pripad zadev in s tem potreba po zagotavljanju stabilnih finančnih in kadrovskih virov za delovanje Sodišča, predvsem v luči povečanja pripada zahtevnih meddržavnih sporov. V tej luči je pomembno pozdraviti vsakoletni finančni prispevek Slovenije na ESČP za financiranje projekta »*Zmanjšanje zaostankov Evropskega sodišča za človekove pravice pri utemeljenih pritožbah*«, še pomembneje pa je ključno preventivno delovanje tako z vidika pozitivnih obveznosti po Evropski konvenciji o človekovih pravicah s strani vseh vej oblasti kot z vidika intenzivnega izobraževanja o sodni praksi ESČP.

O izvrševanju sodb ESČP je informirana tako strokovna kot druga javnost in sicer **na spletni strani Ministrstva za pravosodje deluje posebna podstran**⁶, kjer se v tabelarnem in grafičnem prikazu lahko spremlja aktualno stanje, dodane so povezave na zaključne resolucije ter javno objavljena akcijska poročila ter akcijske načrte na straneh Sveta Evrope.

⁵ Statistični podatki o številu zaprtih in priprtih oseb so objavljeni tukaj: <https://www.gov.si/drzavni-organi/organi-v-sestavi/uprava-za-izvrsevanje-kazenskih-sankcij/o-upravi/>.

⁶<https://www.gov.si/teme/obveznost-izvrsevanja-sodb-evropskega-sodisca-za-clovekove-pravice/>

Z vidika spoštovanja konvencijskih standardov, ki jih oblikuje ESČP, v praksi držav članic Sveta Evrope pa je posebnega pomena tudi seznanitev sodnikov, ki te standarde uporabljajo pri sojenju. Praksa ESČP je dostopna na spletni strani HUDOC, od leta 2022 pa deluje tudi spletna platforma za deljenje znanja ECHR KS⁷.

Center za izobraževanje v pravosodju redno umešča te vsebine v programe usposabljanj sodnikov in državnih tožilcev ter drugih deležnikov. Vrhovno sodišče RS pa v Sodnikovem informatorju (dosegljiv na spletni strani sodisce.si) objavlja analize sodb ESČP proti Sloveniji, pripravlja pa tudi kratke analize pomembnih sodb ESČP proti drugim državam.

Učinkovito in hitro izvrševanje sodb ESČP tudi naprej ostaja ena izmed prioritete Ministrstva za pravosodje. Slovenija tudi z izvrševanjem sodb ESČP izkazuje svojo zavezanost vladavini prava in spoštovanju človekovih pravic ter izpolnjevanju obveznosti članice Sveta Evrope.

⁷ <https://ks.echr.coe.int/en/web/echr-ks/>

PRILOGA: PREGLED SODB ESČP PROTI SLOVENIJI¹, KJER JE ESČP UGOTOVILO KRŠITEV EKČP, TER NJIHOVO IZVRŠEVANJE (vrstni red: po datumu izdaje (pilotne oz. vodilne) sodbe ESČP)

ŠT. PRITOŽBE	SODBA ESČP	DATUM SODBE	DATUM AKCIJSKEGA POROČILA (AN = AKC.NAČRT)	DATUM RESOLUCIJE	ŠTEVILKA RESOLUCIJE ODBORA MINISTROV SVETA EVROPE
29462/95	Rehbock*	28.11.2000	2009	3.12.2009	CM/ResDH(2009)137
23032/02	Lukenda SKUPINA (264 zadev)	6.10.2005	28.10.2016	8.12.2016	CM/ResDH(2016)354
43393/98	Matko SKUPINA (2 sodbi: Matko in Butolen)	2.11.2006	12.3.2020	4.6.2020	CM/ResDH(2020)92
75617/01	Švarc in Kavnik SKUPINA (2 sodbi)	8.2.2007	27.11.2017	7. 6. 2018	CM/ResDH(2018)213
71463/01	Šilih	9.4.2009	24. 5. 2018	5.9.2018	CM/ResDH(2018)308
21055/03	Gaspari	21.7.2009	3.10.2018	24.10.2018	CM/ResDH(2018)401
8673/05, 9733/05	Eberhard in M.	1.12.2009	13. 9. 2017	22.11.2017	CM/ResDH(2017)396
41293/05	K	7.7.2011	13.9.2017	22.11.2017	CM/ResDH(2017)395
3127/09	Flisar SKUPINA (7 sodb)	29.9.2011	5. 9.2018	17.10.2018	CM/ResDH(2018)388
45082/05	S.I. SKUPINA (S.I. in Furman↓)	13.10.2011	25.1.2019	27.3.2019	CM/ResDH(2019)68
16608/09	Furman	13.10.2011	25.1.2019	27.3.2019	CM/ResDH(2019)67
5774/10+	Mandič in Jovič SKUPINA	20.10.2011	20.2.2018	15.3.2018	CM/ResDH(2018)101 (op: 16 klonov)
			25.3.2020	4. 6. 2020	CM/ResDH(2020)102
40245/10	X	28.6.2012	14.12.2020	16. 9. 2021	CM/ResDH(2021)174
35016/05	Peruš	27.9.2012	13.9.2017	14.2.2018	CM/ResDH(2018)53
44901/05	Alenka Pečnik W SKUPINA (4 sodbe)	27.9.2012	21.11.2017	4.4.2018	CM/ResDH(2018)148
24125/06	Kurič in drugi (pilotna sodba)*	23.1.2014	5. 9.2018	17.10. 2018	CM/ResDH(2018)389
26828/06	Kurič in drugi (pilotna sodba)*	12.03.2014	2016	25.5.2016	CM/ResDH(2016)112
20981/10	Mladina d.d.	17.04.2014	27.2.2017	5.4.2017	CM/ResDH(2017)111
32863/05	L.M.	12. 6.2014	13.09.2017	15.3.2018	CM/ResDH(2018)99
60642/08	Ališić in drugi (pilotna sodba)**	16.7.2014	26.10.2017	15.3.2018	CM/ResDH(2018)111
53723/13	Zavodnik	21.5.2015	21.2.2017	5.4.2017	CM/ResDH(2017)108
77212/12	Korošec	8.10.2015	28.2.2017	5.4.2017	CM/ResDH(2017)110
71872/12	Aždajić	8.10.2015	14.2.2017	5.4.2017	CM/ResDH(2017)109
37903/09	Perak	1.3.2016	20.2.2018	15.3.2018	CM/ResDH(2018)100
37242/14	Tence	31.5.2016	14.4.2017	22.11.2017	CM/ResDH(2017)394
42079/12	B.K.M. Lojistik Tasimacilik Ticaret Limited Sirketi	17.1.2017	18.10.2017	15.3.2018	CM/ResDH(2018)98

67503/13	Koprivnikar	24.1.2017	1.6.2020	1. 7. 2020	CM/ResDH(2020)136
23912/12	Valant	24.1.2017	27.11.2017	4.4.2018	CM/ResDH(2018)147
68939/12,68949/12	Cerovšek in Božičnik	7.3.2017	21.12.2018	30.1.2019	CM/ResDH(2019)25
31371/12	Vaskrsić	25.4.2017	28.3.2018	4.7.2018	CM/ResDH(2018)261
21668/12	Poropat	9.5.2017	22.11.2018	9.1.2019	CM/ResDH(2019)8
33868/08	Kolar	26.9.2017	1.3.2018	4.4.2018	CM/ResDH(2018)146
58349/09	Frančiška Štefančič	24.10.2017, 9.10.2018 (revizija)	4. 8. 2021	13.10.2021	CM/ResDH(2021)245
38775/14	Krajnc	31.10.2017	2.3.2020	17.6.2020	CM/ResDH(2020)115
57101/10	Ribač	5.12.2017	11. 9.2018	14.11.2018	CM/ResDH(2018)420
40975/08	Čeferin	16.1.2018	5. 9.2018	17.10.2018	CM/ResDH(2018)390
32303/13	Mirovni inštitut	13.3.2018	13.12.2018	9.1.2019	CM/ResDH(2019)9
62357/14	Benedik	24.4.2018	6. 10. 2021	3. 11. 2021	CM/ResDH(2021)294
59868/08	Vizgirda	28. 8. 2018	4.10.2022	14.12.2022	CM/ResDH(2022)423
47072/15	Produkcija Plus storitveno podjetje d.o.o.	23.10.2018	28. 2. 2023		
57123710	Aleksić	19.2.2019	17.6.2019	4. 9. 2019	CM/ResDH(2019)210
29278/16	Prebil	19. 3. 2019	10.3.2020	4.6.2020	CM/ResDH(2020)81
878/13	A.V.	9. 4. 2019	2.3.2020	4.6.2020	CM/ResDH(2020)82
12096/14 in 39335/16	Rola	4. 6. 2019	6. 7.2021	7. 10. 2021	CM/ResDH(2021)219
58512/16	Cimperšek	30.6.2020	2.3.2022	30. 6.2022	CM/ResDH(2022)177
45315/18	Gros	7.7.2020	23.6.2021	16. 9. 2021	CM/ResDH(2021)175
49969/14	Pintar in drugi OKREPLJEN NADZOR	14. 9. 2021	AN: 17. 6. 2022		
34591/19 in 42545/19	Toplak in Mrak	26.10.2021	30. 6. 2022	19. 10.2022	CM/ResDH(2022)276
19938/20	Q in R	8. 2. 2022	AN: 1. 2. 2023		
64725/19	Ferhatović	7. 7. 2022			
20256/20	Dolenc	20.10.2022			
21164/20	Gregor Rutar in Rutar marketing d.o.o.	15.12. 2022			

*Izvršene sodbe pred ustanovitvijo MDS ESČP/PS ESČP (Rehbock in Kurić)

** V zadevi Ališić je bila ugotovljena kršitev EKČP tudi proti Srbiji;